SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 12. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 3 september 1906. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 26:e Årg.

Robert Schumann.

Den 29 juli detta år hade ett halft sekel förflutit sedan Robert Schumann, den store romantikern inom tonkonstens värld gick ur tiden. Hans minne blef derföre högtidlighållet flerstädes, förnämligast i hans tyska fädernesland, med utförande af mästarens tonsättningar. Hos oss kunde detta ej ske, då dagen inträffade under en årstid, då allt högre musiklif ligger nere. Emellertid ger den oss anledning att upplifva hågkomsten af en bland världens märkligare tonsättare, om än den musikaliske romantikern och melodikern i vår bullersamma tid ej uppskattas så allmänt och högt, som då en Mendelssohn och Schumann tjusade sin samtid. Mera originell än den förstnämnde fortlefver dock den senare i sina verk, af hvilka ännu våra konsertprogram upptaga såväl piano- och sångkompositioner som kammarmusik, mera sällan dock nu hans symfonier och dramatiska musik.

Robert Schumann föddes d. 8 juni 1810 i Zwickau i Sachsen. Hans fader var bokhandlare och fäste uppmärksamhet vid sonens musikaliska anlag, så att han till och med skref till K. M. von Weber i afsigt att anförtro åt honom gossens utbildning. Weber ställde sig ej alldeles obenägen härför, emellertid blef ingenting af dermed. Då fadern afled 1826 genomgick unge Schumann efter moderns önskan gymnasiet i Zwickau och drog 1828 till Leipzig för att studera juridik. Hans begåfning och böjelse för musiken fick här ny näring och en regelmässig undervisning i pianospelning af Friedrich Wieck ledde honom allt mer in uti konstvärlden. Sedan han tillbragt ett år af gladt studentlif i Heidelberg, öfvergaf han de juridiska studierna och fick moderns tillstånd att helt och hållet egna sig åt musiken. Om hösten 1830 inträffade han åter i Leipzig för detta ändamål.

Robert Schumann.

Här vände han sig nu energiskt åt musikaliska studier; till pianist utbildade han sig vidare för den utmärkte läraren prof. Wieck, hos hvilken han fick sin bostad, och studerade komposition för Heinrich Dorn. För sin utbilning till pianovirtous satte han emellertid sjelf en gräns, i det han skadade sitt långfinger på högra handen genom ett oförsigtigt experiment att göra fingrarna oberoende af hvarandra. Följden häraf blef att hans verksamhet som musiker i stället riktades åt komposition. Schumann var en reformatorisk ande, han ville ingjuta ett nytt lif uti och bryta nya vägar för tonkonsten och han gjorde detta icke blott praktiskt genom sina kompositioner utan sökte äfven, liksom Berlioz och Wagner, att genom literär verksamhet arbeta för sitt mål. I förbund med sin lärare, Friedr. Wieck, Julius Knorr och L. Schunke grundade han sålunda år 1834 »Neue Zeitschrift für Musik», ett organ för det musikaliska framskridandet och tonkonstens frigörelse från gamla föråldrade reglor och schematism samt smakena höjande öfver den förflackning, som skapats och närts af de italienska operakomponisterna och de franska pianokomponisterna (Herz, Hünten m. fl.) Derigenom blef Schumann ledare af ett parti och hans i de första offentliggjorda pianoverken derjemte skarpt framträdande individualitet blef genom en sådan

afgjord tendens allt mera befäst och stegrad.

Från 1835 till 1844 skötte han ensam redaktionen af tidningen och skref för densamma ett stort antal högst fängslande artiklar. bland hvilka en af de första påpekade Chopins genialitet. Senare riktade han äfven musikverldens uppmärksamhet på en ny uppgående stjerna — Johannes Brahms. Schumann, hvilken såsom en äkta romantiker älskade det hemlighetsfulla och sällsamma, bildade sig af den ofvannämnda kretsen likasinnade vänner på poetiskt vis ett allenast i hans fantasi existerande förbund, som han kallade »Die Davidsbündler» och i sammanhang med de idéer, som härvid föresväfvade honom, uppstod dessa hans första pianoverk (från omkr. 1829 till 1839), hvilka man kan anse för hans oppositionela kompositioner, d. v. s. tondikter, genom hvilka han förklarade krig mot den gamla musikaliska slentrianen. Wasielewski säger om detta fantasi-förbund; »Davidsbündler»-idén låg hufvudsakligen i den fantastiska omklädningen och den i Jean Pauls anda poetiserande tonen i vissa uppsatser, som flöto ur Schumanns penna. Han sjelf dolde sig under namnen *Florestan* och *Eusebius* och ville till en person sammansmälta de båda genom olika karaktärer representerade motsatserna med *Raro*, under hvilket namn han ursprungligen tänkte sig Fr. Wieck; C. Bank fick det besynnerliga namnet *Serpentinus*, »Julius» representerade Knorr, »*Chiara*» Clara Wieck. Han besökte äfven de dödas rike, för att värfva sig »bundsförvandter». Så skrifver han en gång till H. Dorn: »Mozart var en lika stor »Bündler», som nu Berlioz är».

Schumanns böjelse för den unga geniala pianisten Clara Wieck, dotter till hans lärare, utvecklade sig så småningom allt efter som hon växte upp. Redan 1837 anhöll han hos fadern om hennes hand, men fick afslag på grund deraf, att Schumann då ännu icke hade någon betryggad existens. Han försökte nu att i Wien göra större ekonomisk lycka med sin »Neue Zeitschrift für Musik (1838), men misslyckades och vände åter till Leipzig 1839. Året derefter förlänades honom af universitetet i Jena den filosofiska doktorsvärdigheten och redan samma år gifte han sig med sitt hjertas utkorade trots faderns motstånd. Kärleken öppnade hos honom sångens källsprång, och samma år han gifte sig uppstodo ej mindre än 138 större eller mindre sånger, deribland den hans brud tillegnade samlingen »Myrthen», cykeln »Frauenliebe und Leben» och de sköna sångerna i »Liederkrans» till ord af Eichendorff och i »Liebesfrühling» med ord af Rückert, i hvilken samling n:o 2, 4 och 11 hafva Clara till författarinna. Året 1841 skref han sina både första symfonier och Heines »Tragödie»; 1842 de tre stråkkvartetterna äfvensom pianokvintetten och kvartetten i Ess dur, 1843 »Paradies und Peri», 1845 piano- och orgelfugorna, 1846 C-dur-symfonien, 1848 afslutades operan »Genoveva» och musiken till »Manfred»; från 1849 ha vi »Spanisches Liederspiel», »Requiem für Mignon» och »Nachtlied» af Hebbel: 1850 fullbordades musiken till Göthes »Faust» (Ouverturen komp. 1853) och Ess dur-symfonien, 1851 »Der Rose Pilgerfahrt» o. s. v.

En ny vändning i Schumanns lif inträdde, då konservatoriet i Leipzig 1843 grundades af Mendelssohn. Han blef då anställd vid detta såsom lärare i partiturspelning. Schumann var naturligtvis sedan längre tid tillbaka bekant med Mendelssohn och hyste för honom en stor beundran, hvilken också framlyser i hans bref och skrifter på flere ställen; Mendelssohn deremot synes icke rätt ha förstått Schumanns konstriktning, då man förgäfves söker i hans bref efter några yttranden af erkännande i fråga om denna. Länge höll Schumann icke ut vid konservatoriet; man kan svårligen antaga att han lemnade detsamma *emedan* han ville flytta till Dresden; snarare egde ett omvändt förhållande rum, då han alls icke egde någon garanti för sin existens när han flyttade dit 1844, efter att förut med sin hustru ha företagit en konsertresa till Ryssland. I Dresden lefde nu Schumann, flitigt sysselsatt med komposition och äfven gifvande lektioner, hvarjemte han blef dirigent för dervarande »Liedertafel» och grundade körsångföreningen (1848). Han kallades 1850 till musikdirektör i Düsseldorf efter Ferd. Hiller, som flyttade till Köln. Beklagligen försvårades straxt derefter ett hjernlidande, hvaraf han led, och som efter att redan ha spårats 1833, tog en hotande vändning 1845. I första stadiet yttrade det sig som fruktan för lifsfara, han tordes t. ex. ej bo högt upp af rädsla att han i ett anfall af svårmod kunde kasta sig ut genom fönstret. Han förlorade derefter sin andliga spänstighet, så att han icke förmådde uppfatta musik med hastigare tempo, hvarföre han också förklarade metronomiseringen i hans egna äldre verk för oriktig. Under sådana omständigheter kunde han naturligtvis ej sköta sin dirigentbefattning, utan måste lemna densamma på hösten 1853. Ett utbrott af verkligt vansinne inträffade den 7 febr. 1854, då Schumann plötsligen lemnade hemmet, der flere hans vänner voro församlade, och störtade sig i Rhein. Han blef räddad, men förståndet var nu så rubbadt, att man nödgades föra honom till en anstalt för sinnessjuka i Endenich, der han tillbragte under två år ett lif, som endast sällan hade några ljusare ögonblick och som der ändades den 29 juli 1856. Den 2 maj 1880 aftäcktes på kyrkogården i Bonn ett den allmänt högt skattade mästaren värdigt grafmonument.

I Schumanns verk finner man en sällsynt förening af glödande passion, innerligaste känsla och rikaste fantasi jemte den sorgfälligaste, i de finaste detaljer utmejslade faktur. I pianoliteraturen har han skapat en alldeles ny riktning, som han utvecklat till en icke anad fulländning, nämligen miniaturarbetet i de små karaktersstyckena, hvilket hvarken hos Schubert eller Mendelssohn är fullt utprägladt. På detta fält kan man med rätta tala om den Schumannska skolan. Schumann är i sitt innersta väsen lyriker; det karakteristiska i hans skapelser är en sällsynt rikedom af nyanser, hans tankar äro vanligen mycket koncentrerade och ej egnade för att utspinnas på längden, men de göra därför i sin trånga ram så mycket större verkan. Bristen på motivernas utarbetande på bredden ersätter han genom nya intressanta temata, och hans större verk förråda ofta, att hans hufvudfält var de små formerna; i synnerhet förefaller genomföringen i hans symfonier något abrupt. Någon egentlig utveckling finner man hos Schumann lika litet som hos Chopin. Han trädde på en gång fullfärdig fram med sina »Papillons» och »Paganinistudier» och öfvergången till kompositionen af ensemble-, kör- och orkesterstycken var endast en öfverflyttning af hans skrifsätt på dessa konstarter.

I en tysk musiktidning, som har ett särskildt Schumann-nummer med anledning af den femtioåriga dödsdagen, läser man följande om Schumann och romantiken.

Redan väsendet i Schumanns konst är romantiskt, ty som en äkta romantiker sammanknyter han lifvet och konsten med hvarandra. Lifstilldragelser af skiljaktigaste slag, glädje och sorg, lycka och missöden ger honom mångfaldig anledning till skapelser: en stämning, drömmeri och grubbel förvandlar han till toner; ögonblickets känsla förstår han att liksom med trollmakt musikaliskt fasthålla. Och, omvändt, är honom konsten en ledsagarinna och tröstarinna i alla lifvets förhållanden. Hvad som menskligt taget måste betraktas som olycka och bekymmer, det synes vara det fruktbringande för konstnären. Så har den glödande kärleken till Klara fyllt Schumanns, menniskans som konstnärens hjärta. I denna kärlek med dess vexlingar mellan himmelshögt jubel och bedröfvelse till döds, med dess bergfasta ömsesidiga trohet, den hårdhjertade fadern till trots, bjöd lifvet åt Schumann själskval och hjertefröjd, som han omsatte i toner; efter hans egen bekännelse finner man striden om Klara i hans musik: Davidsbündler-danserna, novelletterna, föranledda af henne, fiss-moll-sonaten op. 11, ett enda hjerteskri efter Klara, hans »Kinderscene» hänföra sig till ett ömt skämtsamt ord af henne. Hans odöd-

liga sånger och många af hans pianosaker ha förevigat lyckan vid hans älskades sida.

Som konstnär var Schumann dubbelsidig. Redan som gosse sysslade han med poesi lika gerna som med musik; som yngling tvekade han, om han skulle egna sig åt musiken eller författareskapet; som man har han på samma gång varit musiker och skriftställare och på båda dessa områden varit lika poetisk.

Äfven i det nya, som Schumann i konstutvecklingen åstadkommit, har han varit en äkta romantiker. Han har skapat och utbildat »Fantasistycket» — och hvad Schubert betecknat som »musikaliska ögonblick», det har hos Schumann fått hundrafaldt lif: Blomster- och fruktstycken, Kreisleriana, Arabesker, Humoresker — och allt hvad de heta. I många af dessa stycken har humorn — den Schumann gerna ville uppspåra i andra komponisters verk — parat sig med fantasien — äfven det äkta romantiskt. Den »romantiska ironien», den skämtsamma fantastiken, de talrika anspelningarna, ord- och ljudlekar i den romantiska litteraturen: de äro i skönaste fullhet tillfinnandes äfven i Robert Schumanns skapelser.

Några reflexioner öfver manskvartetten.*)

En jemförande öfverblick af manskvartettens och den blandade körens litteratur lemnar ett ganska märkeligt, om ock ingalunda oförklarligt resultat. Medan den förstnämnda knappast räknar mera än ett sekel i sin tillvaro och icke har att uppvisa några mera framstående produkter, har den senare deremot städse varit det område, på hvilket tonkonstens största andar med förkärlek gifvit uttryck åt sina ingifvelser. För manskör hafva visserligen äfven några stora komponister skrifvit, — en Weber, en Schubert, Schumann, Mendelssohn m. fl. — men detta är i det hela taget af ringa betydelse. Ty dels hafva dessa musikens stormän ingalunda gifvit sitt bästa i sina kompositioner för manskör — de hafva så att säga, blott i förbigående gästat detta område, — dels är att erinra sig hvilka namn vi påträffa på den blandade körens repertoar. Från Okeghem till Wagner gifves det ingen enda stor tonkonstnär, som ej skulle med förkärlek kultiverat denna genre; några af dem ha t. o. m. här firat sina största triumfer.

Orsakerna till detta förhållande äro ju lätta att finna. Den blandade kören har ojemförligt mycket rikare resurser i följd af de särskilda stämmornas skiftande *klangfärger;* komponisten har mycket friare händer vis-à-vis stämföringen och dessutom äro ju de kvinliga rösterna i regeln vida böjligare än de manliga och tillåta därför en rikare figuration.

Manskören (eller manskvartetten) har icke dessa fördelar att uppvisa. Rösternas klangfärger äro vida mera likartade (i synnerhet hos oss i norden) och deras omfång betydligt mera inskränkt än hvad fallet är med blandade kören. Det säger sig sjelfv hvilka svårigheter häraf uppstå för tonsättaren.

Det är väl dessa omständigheter, hvilka så att säga afhållit de stora mästarne att annat än undantagsvis anförtro manskören större uppgifter, (t. ex. Cherubinis D-moll requiem och Wagners »Liebesmahl der Apostel»).

Och i öfrigt representera kompositionerna för manskör nära nog det mest efemära inom musiklitteraturen. Man kan *nu* genomgå hela samlingar af sådana kompositioner utan att påträffa en enda »kvartett», som rimligtvis kan upptagas på ett nutida konsertprogram. Se t. ex. de hos oss så välkända samlingarna »Studentsånger», »Odinslund och Lundagård» samt »Bibliotek för kvartettsångare» Den förstnämnda, ehuru senast tillkommen, har redan att uppvisa en anskrämlig procent af sånger, hvilka äro absolut onjutbara för samtiden, och de senare tvenne antologierna äro ännu sämre i detta afseende. Många, ännu för par årtionden gouterade kompositörer, äro nu fullkomligt distanserade och man ser aldrig deras namn på konsertprogrammen. Abt, Kücken, Kuhlau, Spohr, m. fl. — alla höra de redan till en tid, som gått och föga nog kommer åter.

Det är äfven rätt egendomligt, att mången kompositör, som visat sig kunna på andra områden af sin konst åstadkomma kompositioner af stort värde, ifråga om manskvartetten gör sig skyldig till vådliga estetiska missgrepp. Tag t. ex. Spohrs i tiden så omtyckta och ofta sjungna »Rastlose Liebe». Huru har en så fin musiker som Spohr kunnat i denna *för manskvartett* afsedda sång komponera något så befängdt som passager, hvilka äro typiska för en *stråk*-kvartett!

Någonting dylikt kan man tyvärr äfven säga om icke så få ultra-moderna kompositioner för manskvartett. Här hafva kompositörerna stundom glömt, att vissa tongångar och ackorder äro nästan onjutbara för örat, om de återgifvas af mansröster, så korrekta de än kunna te sig på papperet. Transponerade i annat läge och utförda af blandad kör kunde de måhända låta helt annorlunda och vida bättre. Skulle detta förhållande något mera beaktas af komponisterna, så kunde vi helt visst påräkna många vackra alster af våra inhemska tonsättare, hvilka glädjande nog egnat manskvartetten en välbehöflig uppmärksamhet.

En annan i ögonen fallande skillnad mellan de äldre manskvartetterna och de i våra dagar tillkomna ligger i de betydligt stegrade fordringarna på de exekverandes röstresurser, hvilket skönjes i de moderna kvartettkompositionerna. Medan man sålunda för några årtionden tillbaka så godt som aldrig lät tenoren stiga öfver ettstrukna *a* och andra basens djupaste ton sällan sjönk under stora *e* (och detta blott i utdragna slutackord) fordra moderna tonsättare i regeln af andra basarna stora *d*, *c*, ja t. o. m. kontra *b!* Månne detta ej är riskabelt? Äfven om inom en eller annan *elitkör* finnas några basar, hvilka kunna frambrumma toner af detta djup, så kan det väl ändå ej bestridas, att kompositören i dylika fall redan nått de yttersta gränserna för det tillåtna och är på god väg att råka in på det onaturligas område.

En innovation har på senare tider omhuldats med synnerlig förkärlek af våra kompositörer för manskvartett; jag afser här det nu så vanligabruket att låta basen under hela serier af ackorder gå i oktav med den melodiförande tenorstämman. För någon enda gång och sparsamt användt kan detta förfarande väl låta försvara sig, men mig synes, som skulle denna krydda nu för tiden tillgripas väl ofta. Likaså måste det anmärkas, att man i moderna kompositioner för mansröster alltför ofta finner sammanträngda ackord i rösternas djupaste register. De klinga »suddigt» och göra ingen effekt, allraminst med oskolade röster.

Ett genomgående fel hos oss är vidare den mot all sund musikalisk smak stridande ovanan att utföra *alla* för manskvartett komponerade saker af *full kör*. Hvarför det? Sånger sådana som t. ex. »Eolstoner» af L. Norman, »Ser jag stjernorna sprida» af Söderman, flere af Otto Lindblads kvartetter o. s. v. utvisa genom hela sin anläggning, att de otvifvelaktigt egna sig bäst för solokvartett eller liten kör. Och ännu värre är det, då man, tvärt emot kompositörens uttryckliga föreskrift, tager sig till att utföra en hel komposition med full kör, ehuru vissa partier däraf skola återgifvas af solokvartett. Det är att hoppas, att dylika, om bristande pietet för kompositörens önskan vittnande friheter, numera skola höra till gångna tiders förvillelser.

Men äfven andra orsaker än dessa pietetsskäl tala för, att våra manssångföreningar borde mer än hittills odla sång af solokvartett eller mindre kör, t. ex. dubbelkvartett. Utom att en hel mängd välskrifna kompositioner, såsom redan framhållits, taga sig vida bättre ut på det sättet utförda, bör man väl äfven tillmäta en icke ringa betydelse den omväxling i konsertprogrammen man härigenom kan vinna. Det blefve så att säga en hvila för örat att stundom få höra t. ex. en solokvartett med dess, i jämförelse med hela kören, något späda, men just där-

*) Vi taga oss friheten att från Finsk Musikrevy meddela denna beaktansvärda uppsats.

Red.

för pikanta klang och att sedan bjudas på en af 8 à 12 sångare bildad mindre kör, som i sin tur har något nytt i klangfärg att prestera.**)

Det står utom allt tvifvel, att ett dylikt arrangemang i hög grad skulle förhöja konsertprogrammens värde. Och dessutom skulle det helt säkert blifva mindre arbetsdrygt att få ihop de tolf numrorna, hvilka traditionsvis erfordras för ett konsertprogram af detta slag. Men den hufvudsakliga vinsten vore dock af rent estetisk art: man sluppe den monotoni, som annars så lätt uppkommer vid åhörandet af ett helt långt konsertprogram och hvaraf programmen hos oss i märkbar grad lida.

G. A. G.

**) En sak att beakta är också, att en solo- eller dubbelkvartt kan genom valda vackra röster, genom rutinerade smakfulla sångare prestera en fullkomning i föredraget, som ej af en stor kör kan åstadkommas.

Sv. M. T:s Red.

Sommarbref från Firenze och Milano.

Juni 1906.

Medan i *Miláno*, på grund af der nu pågående utställning, »La Scala» med Verdis »Falstaff» — »protagonista» *Eugénio Giraldóni* — prolongerade sin säsong till d. 15 maj, har härstädes på sistone en i Italien för årstiden ovanligt liflig operaverksamhet utvecklats. Å »*Teátro Verdi*» erhöll en af musikförläggaren Sonzógno arrangerad tourné med den celebra sångerskan *Emma Carelli* såsom primadonna sitt »eldsdop», under hela förra månaden med utomordentlig »succès» representerande Ciléas» Adriána Lecouvreur», Giordános »Fedóra» samt Leoncavållos »Pagliàcci» och »Zaza», de begge senare anförda af maëstron personligen.

Samtidigt bjöd »*Politeáma Fiorentino*», Firenzes största teater, med utrymme för c:a 4,000 åhörare, på Verdis »Trovavatore» och »Rigoletto» samt Mascagnis »Iris» med *Piétro Schiavázzi* i samtliga tenorrollerna och *Fausta Lábia* i sistnämnda verks titelparti, äfvensom kompositören själf på kapellmästareposten. Denna ej mindre framgångsrika »stagióne» skulle fortgå till midten af juni. Vid undert:s ankomst för några dagar sedan uppfördes, i närvaro jemväl af italienske konungens här residerande kusin, grefven af Torino, Puccínis »Tosca», hvari de båda nyss anförda artisterna kreerat ett par nya glansroller. I dramatiskt hänseende lämpade sig *Francesco Bonini* ej fullt så väl för den lika elegante och smidige som grymme vällustingen Scárpia. I egenskap af dirigent för operan fungerade ingen mindre än *Leopóldo Mugnóne*, till bevis på hvars öfverlägsenhet att, figurligt taladt, med sin taktpinne massera både sina underlydande och publiken, den mest betydande platstidningen, »Fieramosca», omtalar, att »Tosca» i London första gången nästan gjorde fiasko, men året derpå, under hans ledning, verklig »furóre».

Apropos Firenze må noteras, att dess förnämsta, om ej mest spaciösa operascen, den för öfrigt mera sällan använda »*La Pérgola*», torde åtnjuta äran att vara Europas allra äldsta teater, enär densamma daterar sig ända från år 1638.

— — —

Stagióne'n å »Teátro alla *Scala*» har erhållit en värdig fortsättning genom de af härvarande »Società dei concerti sinfonici» föranstaltade samt för såväl synnerligen konstnärligt innehåll som utförande utmärkta instrumentalkonserter, hvilka under *Vittório Vanzis* förtjenstfulla ledning intill utgången af denna månad ett par gånger i veckan ega rum i det högförnäma och luxuösa milanesiska musiktemplet. Den af undert. bevistade inleddes med *Beethovens* odödliga »Leonóra»-uvertyr n. 3, följd af *Brahms'* fjerde och sista symfoni, ett af den genialie komponistens mest betydande alster, och *Saint-Saëns'* färgrika »Suite Algerienne»». *Wagner* var representerad af »Rheingold»-finalen, gudarnas majestätiska intåg i Valhall, och slutscenen af »Tristan», Isóldes gripande »Liebestod». Sist exekverades förspelet till »Wilhelm Tell», otvifvelaktigt den mest lyckade ej allenast af *Rossínis* samtliga uvertyrer, utan jemväl öfverhufvud taget inom Italiens operadiktning.

Anteros.

Musikpressen.

Musikaliska Konstföreningen har till sina medlemmar utsändt följande musikalier

för piano 4 händer:

Berwald Franz: *Symphonie singulière.* C-dur, för stor orkester, pianosättning af Karl Valentin.

Klavarutdrag med text.

Hallén Andreas: *Ett juloratorium*, ord af Annie Quiding, för soli, kör och orkester. Arrangement af tonsättaren.

— —

Båda dessa verk utfördes här senast å den stora musikfestens första dag, sisl. 31 maj. Berwalds intressanta symfoni består af fyra delar: Allegro fuocoso, ett kort Adagio, hvarpå följer ett längre Scherzo och slutligen Finale Presto. Den fyrhändiga sättningen är omsorgsfull och lättspelt.

Till oratoriets religiöst poetiska text har Hallén satt en vacker, stämningsfull musik, som vid utförandet i våras vann mycket bifall. Första afdelningen af oratoriet innehåller: n:o 1. Introduktion och kör; 2. Recitativ och kör; 3. Tenorsolo med kör och orgel; 4. Solo med kör (Recitativ och koralen »En jungfru födde ett barn i dag») omvexlande. Andra afdelningen: n:o 5. Sopransolo och kör; 6. Tenorsolo med manskör; 7. Sopranaria; 8. Dubbelkör. Sista numret upprepar oratoriets början: »Jubla och gläd dig, du mänsklighet», hvarpå följer koralen »Var helsad sköna morgonstund», sjungen af 2:a kören, öfver hvilken den 1:a rör sig figurerad i likhet med ackompanjemanget. Oratoriet börjar och slutar med korta instrumentala för- och efterspel. Tonsättaren har tillegnat verket minnet af sin fader, hvilken var prest i Göteborg.

Litteratur.

Efter senaste anmälan af Red. tillsända utländska musiktidskrifter ha vi nu att anföra innehållet i följande:

Finsk Musikrevy. N:o 9—10 Carl Goldmark, af A. Czerna — Enhetspartituret. Rob. Schumann: Ouvert. zu »Manfred». Herausgegeben von H. Stephani, af K. Harder — Finska teaterns grundläggare Kaarlo Bergbom, af E. Nervander — Sonata appassionata (poem) af S. W. — Musikens härkomst och uppgift af Herbert Spencer (slut) — En ny opera af F. Dræseke — Sångens ställning i skolan — Sången föremål för högre arbetarundervisning af O. A—n — Brage — Musikanmälningar — Notiser. — N:o 11—12: Sången i skolan, af O. Andersson — Natur och musik (efter K. Grunsky) — Till kammarmusikens historia, af H. Pudor — Suomen Laulu — Musiklif i Köpenhamn (vintern 1905—06) af K. Harder — Kritik — Notiser — N:o 13—14: Rob. Schumann, den tyske romantikern af E. v. Komorzynski — Erinringar från Bayreuth (1876) af prof. R. Faltin — Musikens och sångens betydelse för den andliga utvecklingen — Utöfvar musiken inflytande på moralen? — Musikbref från Budapest — Erinringar från Suomen Laulus sångarfärd, af O. W. — Litteraturanmälningar — Ur utlandets musikpress — Notiser.

Zeitschrift d. Internationalen Musikgesellschaft. Heft. 9 innehåller: A. Koczirz (Wien): Bemerkungen zur Gitarristik — D. F. Tovey (London): The vitaly of Artistic Counterpoint — 4. Leichtentritt (Berlin): Aufführungen älterer Musik in Berlin — Joh. Wolf (Berlin): Die Berliner Musik-Fachausstellung — Musikberichte etc; — Heft. 10: F. Ludwig (Strassburg): Victor Le-

derer, Über Heimat und Ursprung der mehrstimmigen Tonkunst — D. F. Tovey (London): Forkels »God save the King». — J. G. Prod'homme (Paris): Pierre Corneille et l'Opéra Français — H. Hammer (Göteborg): Das 42 Tonkünstlerfest des Allgem. Deutschen Musik-Vereins — H. Antcliffe (Sheffield); Whistler and modern Music — Musikberichte etc.

Neue Zeitschrift für Musik innehåller i N:o 21—22 — M. Hehemann: Eine musikalische Industriestadt — G. Tischer: Rheinisches Musikleben — E. O. Nodnagel: G. Mahlers A-moll-Symphonie n:o 6 — Komponisten d. Essener Tonkünstlerversammlung — H. Leichtentritt: Die Musik-Fachutstellung in Berlin, etc. — n:o 23: W. Niemann: Zum 50 Todestage Robert Schumanns — W. Nagel: Schumann und wir I — Dr Klepzig: Das Schumannfest in Bonn, etc. — n:o 24: W. Nagel: Schumann und wir II — Lothar Brieger-Wasservogel: Vom komponieren, etc. — n:o 25 H. F. Schaub: Der Musikunterricht in Schule I — R. Kursch: Jankóklavier und Harmonium als Lehrfach, etc. — n:o 26 Schaub: Musikunterricht in Schule II, etc. — n:o 27 Schaub: Musikunterricht in Schule III — A. Rappoldi: Das Repertoir der Violinspieler, etc. — n:o 28 W. Altmann: Herman Zilcher — A. Rappoldi: Repert. d. Violinspieler II, etc. — n:o 29, 30: W. A. Thomas: Joh. Brahms als Mensch und Künstler — E. Krause: Zu Julius Stockhausens 80 Geburtstage, etc. — n:o 31 O. Schmid: Michael Haydn und die Gegenwart — Noten am Rande, Neue Musikalien, Bücherschau — Korrespondensen etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern.

Aug. 20 R. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus: fruar Lykseth-Schjerven, Lindberg; Tannhäuser, Wolfram, landtgrefven: hrr Menzinsky, Oscár. Sellergren.)
» 21 Bizet: *Carmen* (Carmen: frk. Edström, Don José: hr Ödmann)
» 22 Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Hellström, Tonio, Sulpiz: hrr Malm, Sellergren); Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: frk. Lilly Walleni; Turiddo, Alfio: hrr Schweback, Oscár.)
» 24 R. Wagner: *Sigfrid.*
» 25 Tschaikowsky: *Eugen Onegin* (Olga: frk. Edström; Onegin, Lansky: hrr Oscár, Ödmann.)
» 27 Halévy: *Judinnan.*
» 28 Thomas: *Mignon* (Mignon: frk. Hesse; Wilh. Meister: Ödmann.)
» 29 Verdi: *Trubaduren* (Leonora, Azucena: fruar Hellström, Mandahl; Manrico, grefve Luna: hrr Menzinsky, Oscár.)
» 31 Saint-Saëns: *Simson och Delila* (Delila: frk. Edström, Simson: hr Ödmann.)
Sept. 1 R. Wagner: *Lohengrin* (Elsa, Ortrud: fruar Schjerven, Claussen; Lohengrin: hr Menzinsky.)
» 2 Auber: *Fra Diavolo* (Zerlina, Pamela: fru Hellström, frk. Edström; Fra Diavolo, lorden: hrr Ödmann, Mandahl.)

— —

Med »Tannhäuser» öppnade operan det nya spelåret. Rollbesättningen var den gamla. Såsom Carmen återinträdde vår värderade mezzosopran fröken Liva Edström, som från mars 1905 vistats för sångstudier i utlandet, hufvudsakligen i Wien. Rollen har förut med framgång återgifvits af henne. Sedan nu fru Jungstedt (vår Carmen par préférence) lämnat operan, är det en god vinst att ha återfått fröken Edström, som jämte fru Claussen får gifva oss ersättning för förlusten. Så har frök. Edström äfven återinträdt som Delila, och fru Claussen för första gången sjungit Ortrud i »Lohengrin». Då hr Forsell fortfarande af sjukdom är förhindrad att tjänstgöra vid operan, har hr Oscár öfvertagit hans roll som grefve Luna i »Trubaduren» och har dessutom haft en för honom ny sådan såsom Alfio i »På Sicilien». Såsom Onegin har han förr uppträdt här. I Fra Diavolo har det engelska paret representerats af fröken Edström och hr Mandahl. Såsom engagerad vid operan har fröken Valleni där börjat sin verksamhet med sin första debutroll, Santuzza i »På Sicilien».

Djurgårdsteatern har under sommaren haft dramatiskt program, liksom hufvudstadens öfriga teatrar, som med denna månad börjat sin verksamhet. Dramatiska teatern öppnade dock redan i augusti sina portar.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Operapersonalen inkallades till tjenstgöring d. 17 aug., då repetitionerna genast togo sin början och d. 20:de inleddes det nya spelåret med »Tannhäuser». En betydande förmåga bland kvinliga artister har operan mistat för terminen, eller kanske för hela spelåret, i det fru Jungstedt lemnat operascenen, som hon tillhört i sexton år. Då hon i våras sökte förnyadt engagement på samma vilkor som förut, endast med garanti för ökadt antal uppträdanden (75 ggr i stället för 60) blef detta icke beviljadt. Senare underhandlingar ledde ej till kontraktets förnyande. Äfven hr Sven Nyblom har tills vidare öfvergifvit operan för att, som det säges, idka sångstudier i Tyskland för fru Lilly Lehmann, och hr Strömberg lär ha tagit engagement hos dir. Ranft. Äfven hr Sjöberg har slutat vid operan. Genom sjukdom har hr Forsell hittills hindrats tjenstgöra. För blindtarmsinflammation har han måst söka hjelp på ett sjukhus i Göteborg. Nyengagerade äro fröken Lilly Valleni och hrr Barthold Schweback, hvarjemte teatern återvunnit fröken Liva Edström efter hennes studieresa.

Någon ny kapellmästare efter hr Järnefelt har icke blifvit antagen; hr C. A. Söderman kommer tills vidare att fungera som regissör. Beträffande nyheter för spelåret kommer förnämligast att arbetas på den återstående Nibelungen-operan, »Götterdämmerung», hvars svenska namn blir »Gudaskymning», enligt fru Elmblads öfversättning, eller »Ragnarök» i likhet med Köpenhamns-operans. Detta verk anses bli färdigt till uppförande i vår. Af andra nyheter nämnas, jemte de förut bestämda: »Nyfikna fruar» af Wolf-Ferrari» och »Daria» af Georges Marty, Tschaikowskys »Piquedame» (»Spaderdam»).

Operans biljettpris ha undergått förändring för detta år, i det 25 öre tillagts å parkett, första radens 3:e och 4:e plats, andra radens sida 1:a och 2:a plats samt tredje nedre radens fond och sida 1:a plats, 50 öre har tillagts å andra radens fond 1:a och 2:a plats, hvarjemte priset å första radens balkong 1:a och 2:a plats sänkts till likhet med parkett. Höjningen af biljettprisen å en del platser har betingats af nödvändigheten att i någon mån kunna betäcka den rätt väsentliga ökning i lönestaten som nu uppstått.

Kgl. teaterns senaste spelår. Under detsamma ha gifvits 235 ordinarie föreställningar, deraf 5 symfonikonserter med uteslutande Beethovens kompositioner å programmen, samt en konsert under medverkan af violoncellisten, prof. Hugo Becker. Dessutom ha getts 4 föreställningar af signora Eleonora Duse med italienskt skådespelarsällskap och 1 konsert af Nya filharmoniska sällskapet samt 3 konserter vid Första svenska musikfesten omedelbart efter spelårets afslutning. Bland teaterns ordinarie föreställningar ingå 7 matinéer, 4 barnföreställningar och 25 föreställningar till lägre pris.

Abonnemang har i likhet med föregående år äfven under den gångna säsongen varit anordnadt en gång i veckan, tillsammans 30 föreställningar, hvarförutom åtskilliga platser abonnerats för samtliga föreställningar.

Under de nu afslutade spelåret, omfattande tiden 21 augusti 1905—30 maj 1906, ha uppförts 39 operor, 2 baletter samt sång- och dansspelet »Värmlänningarna».

Af inhemska tonsättare har Wilhelm Stenhammar varit representerad med »Gillet på Solhaug» och Ivar Hallström med »Den förtrollade katten».

Såsom gäster ha uppträdt: fru Sigrid Arnoldson som Violetta i »Den vilseförda», Julia i »Romeo och Julia», i titelrollen i »Mignon», som Margareta i »Faust» och Tatjana i »Eugen Onegin»; signora Maria Labia som Margareta och Helena i »Mefistofeles»,

Mimi i »Bohème», Santuzza i »På Sicilien» och Nedda i »Pajazzo»; doktor Otto Briesemeister som Loge i »Rhenguldet» och Siegmund i »Valkyrian»; mademoiselle Geraldine Farrar som Julia i »Romeo och Julia», Mimi i »Bohème», Margareta i »Faust», Elisabet i »Tannhäuser», Violetta i »Den vilseförda» och i titelrollen i »Mignon».

Debuter under spelåret ha varit; hr Nils Fahlman i titelrollen i »Faust» och som Tamino i »Trollflöjten», hr Ernst Svedelius som pater Lorenzo i »Romeo och Julia» och Rocco i »Fidelio», hvarpå följde fast engagemang; fröken Elisabet Kolmodin som Nedda i »Pajazzo»; hr Barthold Schweback som Toriddo i »På Sicilien» och Arnold i »Wilhelm Tell»; fröken Lilly Walleni som Santuzza i »På Sicilien», Amneris i »Aïda» och Elisabet i »Tannhäuser»; hr Göran Lindstedt som Valentin i »Faust».

Musikkonservatoriet. Under senaste, i våras afslutade examensperiod och förut under terminen ha följande examina aflagts:

Organistexamen af David André, David Ek, Harald Ericsson (icke elev), Harald Flack, Albin Larsson, Oscar Lindberg, Teodor Nordqvist och Ernst Wedin;

Kyrkosångareexamen af: Elsa Willborg (som förut aflagt organistexamen), Axel Södersten och Ernst Wedin;

Musiklärareexamen af: Selma Andersson, Gerda Ohlson, ofvannämnda Willborg, Josef Eriksson (icke elev), ofvannämnda Södersten och Wedin samt Ernst N:son Willners (som förut aflagt mil. dir.-ex.);

Militär direktörsexamen af Victor Brandt (f. d. elev vid läroverket), Axel Fredin (som förut erhållit specialbetyg i pianostämning), Emil Meurlin (som förut aflagt organistexamen), Johan Rösell, Ernst Tinnerstedt och Elof Persson Vingren;

Specialbetyg hafva tilldelats i sång: Hanna Pegelow (som förut aflagt organist-, kyrkosångare- och musiklärareexamen), samt i pianostämning Simon Holmberg (som förut aflagt organistexamen) och ofvannämnda Södersten och Wedin.

Bergsjeton för organistelever har tilldelats Albin Larsson och Oskar Lindberg.

Konservatoriets jeton har tilldelats Nanny Larsén, Karin Ringblom, Nini Wærnér och Edvin Svensson.

Stipendier och gratifikationer till elever hafva under terminen utgått med sammanlagdt 3,387 kr.

Kgl. Hofkapellet. Striden mellan kapellet och operastyrelsen om lönefrågan i slutet af förra spelåret bilades före dess slut med styrelsens beviljande af behöflig höjning af kapellisternas löner. Efter den i somras aflidne musikälskande v. häradshöfding Theodor Westman har kapellets pensionsinrättning erhållit en vacker donation af 40,000 kronor.

Torsten Lennartson är namnet på en ung tenorsångare, som väntas blifva en ackvisition för operan. Herr Lennartson slog sig, efter tagen studentexamen, på apotekaryrket, men lemnade det, som det säges, på uppmaning af sångläraren vid konservatoriet, hr O. Lejdström. Vid detta har den unge sångaren studerat i tre år och har ännu en termin kvar men uppbär nu stipendium från operan, som han kontraktsenligt förbundit sig tillhöra i två år. Hans tre debuter der lära bli i »Eugen Onegin», »Don Juan» och »Friskytten». För större publik har hr L. hittills endast, hvad vi veta, uppträdt på en soaré i våras hos kronprinsen samt å en egen konsert på Dalarö i somras, då hans vackra röst och vårdade föredrag väckte mycken uppmärksamhet.

Af hufvudstadens större musikskolor börjar höstterminen i Rich. Anderssons »Musikskola» d. 15 september och fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds »Musikinstitut» d. 17 sept. Vidare upplyser härom annonserna å sista sidan.

Om första svenska musikfesten, som egde rum vid förra säsongens slut och dermed inträdande sommaruppehåll i Sv. Musikt:s utgifvande, skall i ett snart följande nummer vidare nämnas. Redogörelse för densamma i afseende på program, kompositörer, dirigenter och utförande krafter har fröken Hildegard Werner lemnat i England med en halfannan spalt lång artikel, »Swedish musical intelligence» i musiktidningen »Musical news».

Fröken Selma Ek, vår värderade primadonna vid Kgl. operan, der engagerad 1878—87 och 1888—90, fyllde d. 3 d:s 50 år. Vid operan hade hon tillfälle att kreera flera stora sopranroller och man har i godt minne den behagliga, talangfulla sångerskan i partier sådana som Agatha, Margareta, Julia, Valentine, Aïda, Desdemona, Elsa, Elisabeth, Neaga, grefvinnan i »Figaros bröllop» m. fl. Hon har, efter att ha lemnat scenen, dragit sig tillbaka till privatlifvet.

Grefvinnan de Casa Miranda — Kristina Nilsson — har äfven i år besökt hemlandet och i början af denna månad hufvudstaden. På sin födelsedag d. 20 aug., då hon fyllde 63 år, firades hon i hembygden på Gårdsby af en krets närmare anförvandter och vänner. På morgonen hyllades hon med musik af en oktett från Kronobergs regementes musikkår. På aftonen afbrändes fyrverkeri och godsets underhafvande fingo fira dagen gladt med dans på logen. Bref, telegram, blommor och presenter ingingo från när och fjärran.

Det förspörjes, att den välgörande grefvinnan på egendomen Vik, nära Vexiö, ämnar upprätta ett hem för behöfvande musiklärarinnor och sångerskor, hvilka der kunde hela året om eller under kortare tid mot efter omständigheterna lämpad afgift, få njuta hvila och, om de äro gamla och utslitna, stärka helsa och krafter.

I sommar var det, såsom Smål. Alleh. erinrar, jemt 50 år sedan man hörde henne i denna del af Småland. Sommaren 1856 gjorde hon som barn sin sångvandring i dessa bygder, men på sensommaren bar det åstad ned åt Kronobergs län, der hon på höstmarknaden i Ljungby 1856 »upptäcktes» och togs om hand af häradshöfding Tornérhjelm, som för all framtid fått in sitt namn i musikhistorien såsom Kristina Nilssons upptäckare och förste beskyddare.

Fröken Astrid Ydén, vår utmärkta harpist, gaf i juni konsert med ett omväxlande program i Salle Erard i London, under beskydd af prinsessorna Christian och Louise af Schleswig-Holstein och med biträde af d:r Theo Lierhammer, harpisten Alfred Kastner och pianisten Richard Epstein.

Wilhelm Stenhammar, hvilken i sommar varit bosatt i Östergötland och under utställningen i Norrköping trakterat J. G. Malmsjös, den berömda Göteborg'ska pianofabrikens der utställda instrument, ämnar i höst göra en konserturné i södra Sverige, hvarefter han reser till Italien för att vistas der, kanske under ett år.

Utmärkelse. Medaljen »Literis et artibus» har tilldelats operasångaren Modest Menzinsky.

Sommarkonserter. Som vanligt under sommaren har Hasselbacken bjudit på gardesmusik och andra orkestrar lockat allmänheten till Berns, Blanchs och Strömparterren samt Mosebacke. En polisförordning förbjöd emellertid spelandet i det fria vid nämnda stadsetablissement efter kl. 10 på aftonen — en nyhet för säsongen. En annan nyhet utgöres af de folkkonserter i det fria, som anordnats i sommar, bekostade af kommunen och utförda af regementsmusik. Dessa ha omvexlande egt rum i Vanadislunden, Kronobergsparken, Tantolunden och Hvita bergen.

För landsortskonserterna under sommaren kunna vi, naturligt nog, ej redogöra i sin helhet. Följande ha kommit till vår kunskap. I början af sommaren, i juni, begåfvo sig två af våra förnämsta opera-artister, fru Hellström och hr Ödmann på en gemensam konserttur till södra Sverige och Köpenhamn, der de skördade stort bifall å ett par konserter i Tivoli. Der och på Klampenborg sjöng äfven Stockholmska Par Brikoll-kören, som för öfrigt gaf konserter i hemlandet. Operasångarne Svedelius och Mandahl ha äfven låtit höra sig i Köpenhamn, på »La Scala». Den sistnämnde gaf äfven konsert i Södertelge. Fru Emma Meissner och frök. Rosa Grünberg ha

låtit höra sig i Göteborgs Trädgårdsförenings konsertsal och annorstädes vestra och södra Sverige; frök. Inga Berentz har roat Köpenhamnarne med glada visor. Hr Oscar Bergström har äfven sjungit för danskarne, i Malmö kungspark och i Vaxholm, der han biträddes af hofkapellister. Konsertmästaren Lars Zetterqvist har, biträdd af dr Karl Valentin och fru M. Högberg gifvit konsert i Furusund, pianisten Adolf Wiklund i Mariehamn, med biträde af violinisten fru Hedvig Wiklund. På Dalarö har konserterats af hr Torsten Lennartson med biträde af hr Adolf Wiklund samt af operasångaren John Husberg, assisterad af pianisten dir. V. Wiklund. Der, äfvensom på Rindöbaden och Saltsjöbaden har fru Anna Norrie uppträdt jemte en ung dansös Gertrude Corvini. På Lysekil har Luttemanska kvartetten och frök. M. Caponsacchi konserterat. Af våra lute-sångare har Knut Nyblom låtit höra sig i Jämtland, vid Östersjökusten och i Södertelge; hr Torkel Scholander på Rindöbaden.

Göteborg. Ranfts lyriska sejour började d. 1 sept. med uppförandet af »Boccaccio» på Stora teatern, titelrollen innehades af hr Allum. Folkteatern, som under september förhyrt konserthuset, har haft ett lustspel från tyskan på programmet.

Uppsala teater är för stundande spelsäsong hittills förhyrd af följande sällskap: 14—18 september Emil Strömberg, 20—23 september Axel Lindblad, 7—14 oktober fru Lotten Seelig-Lundberg, 1—11 november sällskapet De Otte samt 6—10 och 25—28 februari Anton Salmson.

Kristianstad. Den nya teatern här invigdes d. 1 september. Efter en prolog af rådman A. Dahl uppförde fru Julia Håkanssons sällskap Shakespears »En midsommarnattsdröm» med Mendelssohns musik. Stycket lär ej förut ha gifvits på någon landsortsteater. Den nya teaterbyggnaden, som rymmer omkr. 500 personer, har i uppförande kostat bortåt 200,000 kronor.

Från andra land.

Bayreuth. Vid festplatsen i denna sommar ha uppförts »Tristan» »Parsifal» och Nibelungenringen», första uppförandet af dessa under ledning af resp. hrr Felix, Mottl, Karl Muck och Hans Riehter. Sigfrid Wagner dirigerade den andra »Ringen» och Balling från Karlsruhe, äfvensom Beidler, måg till fru Cosima Wagner, senare uppföranden af »Parsifal» och »Tristan». Närmare om festspelen och de deltagande artisterna skall sedan meddelas.

Paris. På Opéra Comique har i sommar »Figaros bröllop» gifvits med alldeles ny instudering. Direktör Carré är annars känd som fientligt stämd mot tyska operor.

Gamla musiker Julius Stockhausen, den berömda tyska sångläraren, fyllde d. 22 juli 80 år. Josef Joachim, »violinkonungen», 75 d. 28 juni.

Salzburg. En stor Mozartsfest med konserter och uppförande af »Don Juan» egde rum här i början af augusti. I »Don Juan» var rollbesättförstklassig. Så utfördes titelrollen af hr d' Andrade, fru Lilly Lehman sjöng Donna Anna, fröken Farrar Zerlinä, Leporello återgafs af Herman Brag. På den inledande konserten spelade Saint-Saëns Mozarts F-dur-konsert. På den andra »Don Juans»-afton dirigerade Richard Strauss.

Dödsfall.

Dreyschock, Felix, pianist och komponist, f. 27 dec. 1860 i Leipzig har under sommaren aflidit i Berlin. Brorson till den berömda pianisten Alexander D., här väl bekant, blef han elev vid högskolan för musik och utbildade sig för Ehrlich i pianospelet. Från 1883 började han konsertera. Tillsammans med Sanret besökte han Stockholm 1886, då de spelade på operan och i Musik. akademien. 1889 vid ett nytt besök gaf Dreyschock konsert i Sveasalen och spelade på en operans symfonikonsert Beethovens Ess dur-konsert. (Se porträtt med biografi i Sv. M. T. 1889 n:o 6). Felix Dreyschock har komponerat anslående pianomusik, violinsaker (Sonat op 16), sånger och orkestermusik.

Garcia, Manuel, den berömde sångläraren och uppfinnaren af laryngoskopet, hvars 100-årsdag förra året firades så högtidligt, äfven med hyllningsadress från vår musikaliska akademi, afled stilla under sömnen efter några dagars sjukdom i London, der han länge varit bosatt, d. 1 juli. Manuel Patricio Rodriguez Garcia var född d. 17 mars 1805 i Zafra (Katalonien) enligt hans ännu lefvande systers, m:me Viardots uppgift, son af den som sångare och sånglärare berömda Manuel del Popolo G. Börjande som operasångare egnade han sig från 1829 åt sångundervisning (bland hans lärjungar Jenny Lind och Stockhausen) och slog sig 1850 ned i London såsom sånglärare vid Royal academy of music. (Se vidare Sv. Mus. T. 1905 n:o 7 med porträtt och biografi.)

Ullstedt, John. kassör, flerårig förtjenstfull dirigent för Kvartettsångarförbundet härstädes, afled den 9 juli, något öfver 50 år.

Gura, Eugen, berömd tysk opera- och balladsångare, f. 8 nov. 1842 i bömiska byn Pressern, afled under sommaren i sin villa vid Starnbergersjön. Han ämnade först bli målare och studerade för prof. Anschütz i München, då hans vackra stämma, en baryton af mörk timbre, der uppmärksammades och han blef sångelev till baritonisten Hauser, hvarefter han fästades vid München-operan (debut. 1865). Efter vidare engagement, i Leipzig, Breslau och Hamburg, verkade han åter vid München-operan (1883—1896) och gjorde äfven flera konsertresor. Från 1876 blef han af Wagner fästad vid Bayreuth-föreställningarna.

Horneman, Christian Fredrik *Emil,* dansk komponist, f. d. 17 sept. 1841 i Köpenhamn, afled derst. i början af juni. Son af J. O. E. Horneman, musikhandlare och komponist (till bl. a. »Den tappre landsoldat»), fick han först musikundervisning i hemmet och sedan 1857—60 vid konservatoriet i Leipzig. Tidigt gjorde han sig bekant som komponist, särdeles genom sin »Aladdin»-uvertyr (1866 utg. i Tyskland). Operan fullbordades sedan och uppfördes 1888 i Köpenhamn med Arvid Ödmann (då anställd vid denna opera) i titelrollen. Horneman gästade Stockholm vid utställningen 1897, då hans körverk »Kalanus» uppfördes vid den stora musikfesten under hans ledning. H. har vidare komponerat en uvertyr (»héroique»), flere en- och flerstämmiga sånger, pianostycken m. m. År 1880 öppnade han ett musikinstitut, sjelf verkande som lärare vid detsamma.

Lund, Sigurd Harald, mångårig dansör och balettmästare vid Stockholms-operan, f. 16 jan. 1823 i Köpenhamn, † 21 juli härstädes. Efter att 1853—56 ha varit förste solodansör vid operan ! Köpenhamn, blef han engagerad i Stockholm, från 1856 till till 1867 premierdansör vid dess opera. 1856—62 samt 1890—94 var han balettmästare här och har som sådan komponerat åtskilliga dansdivertissement och operaballetter, så till »Lalla Rookh», »Sven Orädd», »Skrifvarkungen», Älfjungfrun», »Hamlet», »Carmen», »En midsommarnattsdröm», »Trubaduren» m. fl. samt balletterna »Amors skämt», »La soledad», »Slavisk bröllopslek», »Undina» etc.

Tillkännagifvande.

Sedan nu den nya musiksäsongen inträdt, kommer, som vanligt, Svensk Musiktidning att fortsättas såsom förut med ett par nummer i månaden.

Redaktionen.

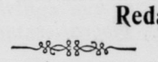

KUNGLIGA MUSIKKONSERVATORIET I LEIPZIG.

Antagningsprøfningen eger rum ***Tisdag, Onsdag och Torsdag den 25, 26 och 27 September 1906*** kl. 9 till 12 f. m. Personlig anmälning till denna prøfning eger rum på konservatoriets byrå ***Måndagen den 24 September***. Undervisningen omfattar alla grenar af musikalisk konst, nämligen: *Piano, samtliga Blås- och Strånginstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk operautbildning, Kammar-, Orkester- och Kyrklig musik samt Teori, Musikhistoria, Litteratur och Estetik.*

Prospekt på tyska och engelska utlämnas gratis. Leipzig i Juni 1906.

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet,

D:r Röntsch.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr. upp. Allm. Tel. 115 96.

Höstterminen börjar den 17 September. Anmälningsdagar: Fredagen den 14 och Lördagen den 15 September kl. 1/2 1—1/2 3 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Efter den 17 September mottagningstid: Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 2—1/2 3.

Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons Musikskola.

Höstterminen börjar den 15 *September* 1906. Anmälningsdagar: Onsdagen den 12 och Torsdagen den 13 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. alla dagar från och med den *15 Sept.* och Richard Anderssons mottagning från samma dag: Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.

(G. 18964.)

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **26:te** årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1906 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

Anbud

å fullständig rengöring och reparation, där så erfordras, af Eksjö kyrkas orgelverk insändes före den **13** nästa Sept. till undertecknad, som lämnar närmare underrättelser om arbetet.

Eksjö den 29 Aug. 1906.

G. Svenson.

(G. 21118) *Kyrkorådets ordförande.*

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Tysk Kapellmästare

framstående musiker, dirigent och kompositör, önskar genast eller senare att öfvertaga ledningen af ett kapell eller event. i etablissement bilda ett sådant. Svar märkt »G. H. 538» under adress Hasenstein & Vogler, Berlin W 8.

(G. 19139)

Pedalharpa

— enkelmekanik — 41 strängar, nära sex oktaver, begagnad, men i godt stånd, säljes af en händelse ytterst billigt. Svar omgående till »*Harpist*» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b. (G. 17218)

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

INNEHÅLL:

Robert Schumann (med porträtt). — Några reflektioner öfver manskvartetten, af G. A. G. — Sommarbref från Firenze och och Milano af Anteros — Musikpressen — Litteratur — Från scenen och konsertsalen — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt från andra land — Tillkännagifvande — Dödsfall — Annonser.

Gustafson & Påhlsons Boktryckeri, Stockholm 1906.